MÁL HÍRLEVÉL

6

1. ÉVFOLYAM 2020. MÁJUS

A MAGYAR ÁLLATTENYÉSZTŐK LAPJA IDŐSZAKOSAN MEGJELENŐ HÍRLEVELE

www.allattenyesztok.hu mal@allattenyesztok.hu

AKIKTŐL INFORMÁCIÓT KAPTUNK: Bognár László (HFTE), Borovka Zsuzsa (NAK), dr. Domokos Zoltán (MCTE), Éder Tamás (NAK), Hajduk Péter (MJKSZ), Horváth János (MMOE), Kovács Alexandra (MBTE), Kulik Zoltán (Vitafort Zrt.), dr. Nemes Imre (MSTSZ), dr. Mezőszentgyörgyi Dávid (JKE), Miklós István (Mikofami Kft.), Németh Csaba (NAK), Potháczkyné Konyári Gabriella (Wanger Kft.), Szűcs Márton (NAK).
MUNKATÁRSAINK: Kacsoh Eszter, Kis Judit, dr. Knoll Suzanne (www.kintag.org), dr. Kummer Luca, Pál Anikó, dr. Halász András SZERKESZTŐ: dr. Wagenhoffer Zsombor

Legyen mindig frissen tájékozott! IRATKOZZON FEL A HÍRLEVELÜNKRE ITT!

RENDKÍVÜLI TÁMOGATÁS ÁLLATTENYÉSZTŐKNEK

25 MILLIÁRD FT TÁMOGATÁS

Az elmúlt két hét legfontosabb híre a 25 milliárdos keretösszegű rendkívüli támogatás részleteinek május 20-ai bejelentése volt.

KEDVEZŐTLEN TENDENCIÁK

A koronavírus-járvány miatt kialakult piaci zavarok következtében **a felvásárlási árak jelentős mértékben (-15-30%) csökkentettek** az elmúlt két hónapban. A **felvásárlás akadozik** (sajnos vannak olyan esetek, amikor a gazda még nyomott áron sem tudja eladni állatát, illetve a termékét). Közben **a termelési költségek megemelkedtek** (pl. premixek és fehérjehordozók ára 15-20%-kal).

KORMÁNYDÖNTÉS

Április 30-án jelentette meg a kormány azt a kormányhatározatot (1196/2020), amely többek között az agráriumnak szánt 25 milliárd forint többletforrásról rendelkezett.

INDULNAK A TÁMOGATÁSOK

Az Agrárminisztérium három szakaszban fogja meghirdetni a támogatási programot. A következő hetekben **sertés, baromfi, anyajuh, anyatehén, tejelő marha, tenyésznyúl, anyakecske és vemhes kanca után lehet** majd **támogatást igényelni** a már futó támogatási jogcímeket igénybevevő gazdáknak. A kérelmeket június-júliusban kell majd beadni, a **kifizetésre** nem kell sokat várni, **akár augusztustól** indulhatnak!

ELSŐ SZAKASZ

A támogatási program első – **június legvégétől két héten keresztül** tartó – kérelembenyújtási szakaszában nyílik meg **az élelmiszeripar számára egy 8 milliárd forintos, a baromfitartók számára egy 3 milliárd forintos, a sertéstartók részére egy 2,75 milliárd forintos,** a dísznövényágazat részére 1,4 milliárd forintos, a halgazdálkodók számára pedig egy 500 millió forintos támogatási **keretösszeg**.

BAROMFI- ÉS SERTÉSTÁMOGATÁS

A **baromfi- és sertéságazati támogatás alapja az állatjóléti támogatások során igazolt állategység,** a dísznövény- és a halgazdálkodók esetében a vállalkozásokban dolgozó foglalkoztatottak száma.

MÁSODIK SZAKASZ: SZARVASMARHA, JUH, KECSKE, NYÚL, MÉH

A második szakaszban – **július második felében – nyílik meg a juh- és húsmarhaágazat számára az 1-1 milliárd forintos, a tejhasznú szarvasmarha ágazat számára az 1,8 milliárd forintos, a méhészet számára az 1 milliárd forintos** és a zöldségnövény-termesztők esetében az 1,2 milliárd keretösszegű támogatási lehetőség. **A fajlagos számok: 8500 Ft/tejelő tehén, 4000 Ft/anyatehén, 1200 Ft/anyajuh, 8200 Ft/anyakecske (de minimis) és 3 ezer Ft/tenyésznyúl (de minimis).**

VETÍTÉSI ALAP

A támogatások alapja a **tej- és húshasznú szarvasmarhák, valamint a juhok tekintetében 2019. évi állatlétszámok, a méhészek esetében a méhcsaládok száma,** a zöldségnövény-termesztők esetében pedig a zöldségkultúrákkal művelt terület nagysága.

HARMADIK SZAKASZ: LÓTENYÉSZTŐK

A harmadik szakaszban – **augusztus első felében** – nyílnak meg a nehéz helyzetbe került borászatok 1,8 milliárd forintos és a **lótenyésztők 250 millió forintos keretösszegű (80 000 Ft/vemhes kanca) támogatási konstrukciói.** A támogatás alapja a borászatok esetében az árutermelő szőlőültetvény területnagysága, míg a lótenyésztők esetében az idén január és június között vemhesített tenyészkancák száma.

EU: TERMŐFÖLDTŐL ASZTALIG

NEM A GREEN DEALRE

A Bizottság közzétette az Európai Zöld Megállapodás (European Green Deal) részét képező *Termőföldtől az asztalig* (Farm to Fork) elnevezésű stratégiáját, valamint a biológiai sokféleség védelméről szóló Biodiverzitás Stratégiát. A **Nemzeti Agrárgazdasági Kamara** elkötelezett a környezetterhelés csökkentésében, azonban a most **bemutatott stratégiákat elfogadhatatlannak tartja,** a bennük foglalt **célok teljesíthetetlenek, súlyos terheket rónának az agrár- és élelmiszergazdaság szereplőire.**

KONKRÉTUMOK

A dokumentum 27 konkrét intézkedést tartalmaz az uniós élelmiszer-ellátórendszer megreformálása érdekében. A stratégia többek között előírja **az antibiotikum- és a növényvédőszer-használat 50, a műtrágyák 20%-os csökkentését 2030-ig.** A fenntarthatóság jegyében **felül fogják vizsgálni a jelenlegi állatjóléti szabályozást.** Az ökológiai gazdálkodással érintett területek jelenlegi 8%-os szintjét legalább 25%-ra kívánják emelni az EU-ban, emellett az európai polgárok étrendjét a civilizációs betegségek gyakoriságának visszaszorítása érdekében egészségesebb irányba szeretnék terelni (kevesebb hús).

SZIGORÚBB ELŐÍRÁSOK, KEVESEBB TÁMOGATÁS

A tagországok agrártámogatásairól rendelkező KAP Stratégiai Tervek bizottsági jóváhagyásakor kiemelten fogják kezelni, hogy annak tartalma és törekvései megfelelnek-e a *Termőföldtől az asztalig* stratégiának. **A tagállamok tehát komoly nehézségekkel és a támogatások csökkentésével nézhetnek szembe,** ha ezeknek a szigorú előírásoknak nem tudnak majd eleget tenni.

FELDOLGOZÓK

BÉRTÁMOGATÁS

Május 10-ig **3953 munkáltató igényelte közel 54 ezer dolgozója részére a kormányzati bértámogatást.** A kormányhivatalok nyolc munkanapon belül döntenek az igénylésekről.

SOK FELDOLGOZÓ JELENTKEZETT

Az igénylő vállalatok és munkavállalók közel 30 százaléka a kereskedelem, **13,5 százaléka a feldolgozóipar**, 13 százaléka pedig a járvány által erőteljesen érintett szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén dolgozik. A kérelmeket benyújtó vállalatok 60 százaléka mikro-, 26 százaléka kis-, 10 százaléka közepes vállalkozás, 4 százaléka nagyobb cég. Az érintett munkavállalók többsége nagyvállalatoknál dolgozik.

RÉSZMUNKAIDŐS FOGLALKOZTATÁS

A bértámogatást akkor lehet igénybe venni, ha a munkáltató nem tudja teljes munkaidőben foglalkoztatni a dolgozóit. Azok a munkavállalók, akiknek a részmunkaideje 50 százalék alá csökken, havonta és egyénenként akár 100 ezer forintot meghaladó támogatásban is részesülhetnek, akiknél eléri a részmunkaidő az 50 százalékot, azoknál a támogatási összeg legfeljebb 75 ezer forint.

COVID–19 A HÚSFELDOLGOZÓKBAN

Az elmúlt időben több hír is megjelent arról, hogy **amerikai, ausztrál, nyugat-európai húsfeldolgozókban tömeges koronavírus-megbetegedéseket észleltek.** Ez már olyan méretet öltött, amely **az USA-ban egyes térségek húsellátását is veszélybe sodorta,** ezért az üzletekben a húsáruk vásárlását korlátozni kellett. A hazai húsiparnak eddig sikerült a védekezést és munkakörülményeket úgy alakítani, amivel a koronavírus terjedése kordában tartható.

NAGYSZÁMÚ MEGBETEGEDÉSEK

Májusig az USA-ban mintegy 10 ezer, Kanadában 950, Írországban 560, Németországban 300, Ausztráliában 70 munkás fertőződött meg koronavírussal. Más ágazatokban működő gyárak döntő része március-áprilisban leállt vagy kapacitásának töredékén termelt, amit a húsfeldolgozók nem tehettek meg, ezért is kerültek a figyelem középpontjába.

HAZÁNKBAN NINCS GOND

Hazánkban **szigorúbbak a higiéniai és a munkavédelmi előírások, mint az USA-ban, nem jellemző a külföldi vendégmunkások alkalmazása és tömeges elszállásolása,** ezért sem tudott a koronavírus elterjedni a hazai üzemekben.

RABSZOLGAMUNKA BETILTVA

Németországban 2021-től betiltják a vállalkozói szerződés (Werkvertrag) alkalmazását a húsipar azon társaságainak, amelyek fő üzletága az élőállat-vágás és a húsfeldolgozás – döntött szerdán a német szövetségi kormány, szerkezetváltást ösztönözve a kelet-európai vendégmunkások sok esetben méltatlan foglalkoztatására épülő alvállalkozói modell miatt.

HELYZETKÉP ÁGAZATOK SZERINT

SERTÉSÁGAZAT

MÉLYPONTON A HAZAI SERTÉSÁRAK

Az árak úgy tűnik, elérték a mélypontjukat. Ez hazai viszonylatban **360-380 Ft/kg**-ot jelent. A szerződéses árak ettől kilónként 20-40 forinttal drágábbak, a szabadpiacon értékesítőknél pedig előfordulnak 350 forintos árak is.

VEGYES A KÉP

A tagállamok közül **legnagyobb mértékben Belgiumban emelkedtek az árak** (+6,2%), **Németországban 3,7 százalékos drágulás következett be** május 20-tól. A holland, spanyol és brit árak stagnáltak, míg a román (-8,2%), lengyel (-5,5%), olasz (-3,6%) és dán (-2,5%) csökkentek. Ukrajnában elindultak felfelé az árak, az oroszoknál nem mozdultak. **Kínában is lefelé tartanak az élősertés-árak,** és már „csak" 1300 Ft/kg-ot kell a hízóért fizetni. A felvásárlási árak egy éve az egekbe szöktek, és még a február óta tartó csökkenés ellenére is történelmi magasságban vannak. A kínai kormány felgyorsította a főbb sertéstartó megyéknek és gazdaságoknak nyújtott támogatások fizetését a kereslet-kínálat egyensúlyának minél jobb és gyorsabb elérése érdekében. A Kínai Társadalomtudományi Akadémia közlése szerint **idén a sertéshús-előállítás elérheti a 48 millió tonnát, ami a tavalyinál 10 százalékkal több kibocsátást** jelent. Az USA-ban a húsfeldolgozók termeléskiesése miatt növekedésnek indultak az amúgy 3 éves mélypontra eső felvásárlási árak (+3,1%), akárcsak Brazíliában. Ausztráliában az elmúlt 4 hét alatt 25 százalékkal csökkent a sertésár.

TEJÁGAZAT

HOLSTEIN-HÍREK

A Holstein-fríz Tenyésztők Egyesületénél javában **zajlik a május 27-én tartandó virtuális küldöttközgyűlés előkészítése.** Ehhez elektronikus szavazásra kérik a küldötteket. A kormányrendelet lehetőséget biztosít, hogy az elnökség mint az Egyesület ügyvivő szerve maga hozzon maga hozzon döntést a szakmai és pénzügyi beszámolókkal kapcsolatban. A HFTE sem él ezzel a lehetőséggel. A területi igazgatók az érintettekkel egyeztetve aktualizálták a küldöttek elektronikus elérhetőségeit a hatékony kétirányú kommunikáció érdekében. Az Iroda összeállította **a háttéranyagot (beszámolók, jelentések), amit köremailben a küldötteknek kiküldtek** az egyesület elnökének kísérőlevelével. Az akció hatékonynak bizonyult, hiszen már az első két nap után annyian válaszoltak és leadták szavazatukat, amely az érvényes döntéshez szükséges.

STABIL A MAGYAR TEJPIAC

Megjelent az AKI PÁIR statisztikai összegzése az áprilisi piaci árakról, mely teljes mértékben igazolta a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács optimista várakozásait. **A nyerstej felvásárlási alapára 102,4 Ft/kg, míg a kiviteli átlagára – melynek nagy részét a spot piacon értékesítik, jelentősen – 13,5 százalékkal esett.** A trappista és az ömlesztett sajtok kivételével nőttek a tejtermékek eladási mennyiségei áprilisban, míg az árak stagnáltak vagy csökkentek. Remélhetőleg májusban ez a tendencia nem romlik tovább, és a csökkenés megáll, sőt **emelkedésre is van esély**. A 100 Ft/kg feletti nyerstejalapárnak nagy lélektani jelentősége van a termelői várakozások szempontjából.

TEHÉNLÉTSZÁMOT CSÖKKENTENEK

A kevés tavaszi csapadék miatt az Egységes Kérelem beadását követő napokban **több gazdálkodó tervezi hamarosan benyújtani az aszálykár miatti kárcsökkentési kérelmét.** Több kisebb tehenészet gondolkodik az állatlétszám csökkentésén, de ez a piaci viszonyokat, a termelés volumenét nem fogja érezhetően befolyásolni.

OPTIMISTA TEJTERMELŐK

Általánosságban a **közepes és nagyobb gazdaságok optimistán látják a következő hónapokat,** bár a kockázatokkal is tisztában vannak. A várható, 8500 Ft-os rendkívüli támogatás pozitív fogadtatásra talált, ugyanakkor a mértékét általában alacsonynak tartják, de elismerik, hogy az ágazat más szektorokhoz képest jól vészelte át az elmúlt két hónapot.

SZERVEZETT TERMÉKPÁLYA ELŐNYE

Az EU-ban kialakult tejfelesleg magyarországi levezetésével kapcsolatos **kockázata akkor csökkenthető, ha a termékpálya szereplői összefognak,** és ha kell, élnek a magántárolási és intervenciós lehetőségekkel.

HÚSMARHAÁGAZAT

JAVULT A HANGULAT

Az enyhítéseknek köszönhetően javult a húsmarhatartók hangulata. A vidéki vendéglátóhelyiségek nyitásával megcsillant a remény a húsáruk keresletének újbóli felfutására. A nagy vágóhidak közül vannak, **akik Kínába tudnak exportálni, ők teljes kapacitással üzemelnek.** A kisebb vágóhidak reménykednek a kapacitások növelésében, de még óvatosak. A boltok, ahova negyedelt vagy darabolt árut szállítanak minőségi húsmarhából, még kevés árut rendelnek. A minőségi **vágóalapanyag** ára nem emelkedik, erre még nincs igazán érezhető keresletnövekedés.

VANNAK MÉG AGGÓDÓK

A termelőknél még bizonytalanság van, mikor tudják eladni vágóállataikat, aggódnak a túltartástól és a takarmányárak emelkedésétől.

MAGYAR FELDOLGOZÓKNAK NEM MEGOLDÁS

A **marhahús magántárolásának uniós támogatását magyar szereplők** tudomásunk szerint **nem veszik igénybe,** mert ez a lehetőség negyedelt, csontos hátsó test 90-150 napig tartó mélyhűtve tárolására vonatkozik. Ezzel szemben a hazai feldolgozók frissen kicsontozzák a marhát, és a húsrészeket hűtve (nem mélyhűtve) értékesítik. A mélyhűtött negyedelt marha kicsontozás után friss tőkehúsként már nem értékesíthető, csak húskészítmények alapanyagának, ami egy olcsóbb árkategóriát jelent. A hátsó negyedben található a legtöbb elsőosztályú húsrész (bélszín, hátszín, rostélyos, fartő, felsál, fekete- és fehérpecsenye), amelyek tőkehúsként jelentősen drágább árkategóriában értékesíthetők.

TEREPEN IS MUNKÁBAN A TENYÉSZTŐSZERVEZETEK

Április és május a **húshasznú tenyészbikák minősítésének fő szezonja,** az ebben érintett tenyésztőszervezetek gőzerővel dolgoznak azon, hogy a minősítések időben megtörténjenek, és csak a tenyésztési programban meghatározott feltételeket teljesítő egyedek kaphassanak lajstromszámot. Emellett **a növendék tenyészüszők küllemi bírálata, ultrahangos vizsgálat** is folyik, valamint a bikanevelő tehenek szemléje. Egyre több online videókonferenciát szerveznek az egyesületek, melyek elmondásuk szerint sikeresek, de a tagság már nagyon várja azokat a rendezvényeket, ahol személyesen találkozhatnak egymással.

BIVALYTENYÉSZTÉS

ENYHÜL A SZORÍTÁS

A korlátozások feloldása, a piacok, éttermek, vendéglátóhelyek megnyitása egyértelműen **jó hatással volt erre az ágazatra.** Jó hír, hogy Szlovákiába már lehet kivinni bivaly tenyészbikát.

Szeretnék a közgyűlésüket minél hamarabb megtartani, ahol tisztújításra kerül majd sor.

KISKÉRŐDZŐ ÁGAZAT

NAGYOBB SÚLYBAN ELADNI

A juhágazat fő termékkibocsátó időszaka lezárult. A húsvéti bárány értékesítési időszakának elején tört ki a koronavírus-járvány. **Április végéig a tavalyi évhez képest mintegy 31 ezer állattal kevesebb hagyta el az országot** hizlalás, vágás és tenyésztési céllal. Ebből 17 ezer a vágó bárány volt. Új helyzet volt az is, hogy az eddig megszokott kis súlyú bárány (16-22 kg) helyett a **24 kg felettieket keresték a vevők,** mivel bezártak az éttermek és a kisvágóhidak, akik számára eddig szállítottak.

A felvásárlási árak csökkennek, még mindig sok az eladásra felajánlott bárány, bár a döntő többségük kis súlyú, még nem éri el a szükséges 24 kilót vagy ennél is nagyobb súlyt.

ÉLEDEZIK A HÚSPIAC

A belföldi és külföldi bárány- és birkahúspiac mondhatni összeomlott áprilisban. A helyzet lassú visszarendeződése már érezhető a külföldi megrendelések megindulásával.

TEJTERMELŐK NAGYOBB GONDBAN

A tejtermelőket, de elsősorban **a tejet feldolgozókat sokkszerűen érintette a belső piacok megszűnése.** A vendéglátás és a helyi piacok bezárása a termék értékesítését teljesen ellehetetlenítette. A túléléshez át kellett szervezni a termék-előállítás és -értékesítés rendszerét. A hűtőkapacitások megteltek, a hosszabb érlelésű termékek előállításával is próbálkoztak a termelők, akiknek erre lehetőségük volt, illetve új értékesítési csatornák irányába indultak el.

CÉLSZERŰ ALKALMAZKODNI

Lassan rendeződnek a viszonyok, **az alkalmazkodás a túlélés legfontosabb eleme**, a mostani helyzetben ismét bebizonyosodott.

SIKERES ÁRVERÉS

A Szövetség (MJKSZ) és a tenyésztők a tenyésztési feladataikat végzik, folynak a tenyésztési adatfelvételezések, minősítések, származási okmányok kiadása. A Szövetség túl van az első **sikeres elektronikus tenyészállat-árverésen,** amely a jövőben gyakorlattá fejleszthető. A központi telepeken felnevelt kosok értékesítését bonyolították így, és a terveik szerint ezt a módszert folytatni kívánják. Az MJKSZ a Kaposvári Egyetemmel közösen újjáéleszti a húsjuh fajták központi teljesítményvizsgálatát. A szervezési munkák elkezdődtek, júniustól indulhatnak az első vizsgálatok. Az MJKSZ készül a veszélyhelyzet utáni időszakra, hogy amint lehetséges, az elmaradt rendezvényeket megtarthassa (tisztújítás).

BESZÁMOLÓ ELFOGADVA

A Szövetség a 102/2020. Kormányrendelet alapján május 21-én elektronikus hírközlő eszköz igénybevételével felügyelő bizottsági ülést tartott, a **2019. évi pénzügyi beszámoló áttekintésére és elfogadására.** Ezt követően a Küldöttek jóváhagyását is kikérik, hogy a beszámolót a törvényszékhez benyújthassák.

MAGÁNTÁROLÁS NEM MEGOLDÁS

A EU juhhús-magántárolási támogatása érdemben nem befolyásolja sem a belföldi, sem az exportpiacainkat. Magyarország klasszikus exporttermékе az élő bárány (90%), továbbá előhűtött féltestek és a feldolgozott (konyhakész) termékek kerülnek értékesítésre. Fagyasztott húsok iránti kereslet gyakorlatilag nincs, ezért hűtőházi kapacitások sem állnak rendelkezésre.

EUROSHEEP

EuroSheep néven folytatódik az a 3 éves együttműködés, amely SheepNet elnevezéssel futott az elmúlt években, és amelynek Magyarország megfigyelő országként volt tagja. Az új projektben hazánkon kívül 7 ország vesz részt (Írország, Egyesült Királyság, Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Görögország és Törökország). Az új program fő fókuszterülete a juhágazat jövedelmezőségének növelése a takarmányozás, állománymenedzsment és állategészségügy fejlesztésén keresztül.

MÉHÉSZET

ÉLÉNKÜLŐ KERESLET

A méhészek végeztek az akác előtti tisztító pergetésekkel. Az ország nagy részét lefedő aszályos területeken a repce nagyon gyenge termést adott. Azon a kevés helyen, ahol volt csapadék, közepes lett a termés. **A virágmézek felvásárlási ára ennek hatására kissé emelkedett, most 700 Ft/kg.** Ez még jelentősen elmarad a méhészek elvárásától. A többször is fagykárokkal érintett akácosokban helyenként elkésett sarjú, virágzás indult, amelyről gyenge gyűjtési eredményeket jeleznek a méhészek. **A hűvös idő és a károsodott akácosok nem biztatnak jó kilátásokkal.** A méhcsaládok megerősödve várják a mézelésre megfelelő, jó időt, de az a kora tavasszal megvolt. Az utóbbi években a kicserélődött hónapok rendre keresztülhúzzák a méhészek számításait. A túlfejlődött méhcsaládokban megindult a rajzás, ezért megkezdték a szaporításokat a méheszek, és élénk lett a méhanyákra a kereslet.

CSINCSILLA

ÉBREDŐ ERŐ

Ébredezik a prémpiac. Egyelőre nem jellemző a konkrét vásárlási szándék – egy megrendelés volt Belgiumból –, csak tapogatóznak, hogy merre induljanak el (oroszok, olaszok, németek). A hazai és a környező országok csincsillatenyésztői megpróbálják postán vagy futárral küldeni a nyers prémeket. Vannak tenyésztők, akik szívesen megtanulnának prémezni, de sajnos ez kivitelezhetetlen, mert sokféle állategészségügyi előírás vonatkozik rá. Nem lenne ugyanakkor rossz, ha az érett állatokat leprémeznék, így nem lenne további költség a túltartásuk. A Wanger Kft. (a prémfeldolgozást végző egyetlen hazai cég) leállt, a dolgozók 70%-át kényszerszabadságra kellett küldeni. Amint a piaci helyzet érzékelhetően javul, a cég újraindítja a prémtermelést és értékesítést, így munkát tud adni az embereknek.

HALÁGAZAT

NAGY TETT VOLT

Sikeresen befejeződött az országos rendkívüli haltelepítés az állami tulajdonú horgászvizeken. A több tucat szakember közreműködésével megvalósított komplex program során végül 18 szállítási napon 27 haltermelő 1.176.658 kg halkészletét mintegy 80 szállító jármű igénybevételével összesen 450 fuvarral és 453 telepítési helyen lehetett kihelyezni a kijelölt 324 magyar horgászvízbe.

TAKARMÁNYIPAR

15-20%-OS ÁREMELKEDÉS

Az elmúlt hetekben sok termelő panaszkodott a takarmány-alapanyagok áremelkedésére. A Vitafort szakértőit kértük, hogy foglalják össze a piaci helyzetet. Az alábbi információkat kaptuk tőlük.
A **premixnél és a fehérjehordozóknál 15-20% körüli áremelkedés történt** az elmúlt két hónapban. Ez az árnövekedés a tápnál nem okoz 3%-nál nagyobb drágulást (3000 Ft/t), mivel a szója ára, ha a jelenlegi helyzetet vesszük figyelembe, nagyságrendileg nem emelkedett.

A RÉSZLETEK

A kész táp árát az határozza meg, hogy szemes készletek vannak-e a termelőnél, vagy azt a szabadpiacon kell megvásárolnia. **Ha nincsenek készletek, akkor a kész keveréktakarmány árainál sajnos valós a 10-15% áremelkedés.** A tényezők, amelyek az áremelkedést okozták:

1. A forint gyengülése 6-8%-ban alapvetően drágítja az összes devizafüggő alapanyagot.
2. A II. negyedévben a vitaminoknak átlagosan 20-80%-kal emelkedett az eurós ára.
3. Az extrahált napraforgó és a repce árai mintegy 15%-kal emelkedtek. Ez fajlagosan 10-15 Ft/kg áremelkedést jelent.
4. A szója ára március végén már a 170 Ft-ot súrolta, de jelenleg 120-125 Ft/kg áron lehet kötni, így az áremelkedés jelenleg itt elenyésző.
5. Folyamatosan emelkednek a melléktermékárak (DDGS szinte nem kapható, a CGF ára is 15-20%-kal magasabb).
6. Kukorica ára az év eleji 44-45 Ft-ról 50-52 Ft-ra emelkedett, hasonlóan a búzáéhoz, ami 15% körüli az árdrágulást jelent.
7. A tejpor ára nem emelkedett, hanem csökkent.

ORSZÁGOS LEVEGŐTERHELÉS-CSÖKKENTÉSI PROGRAM

FŐSZEREPLŐ AZ AMMÓNIA

Megjelent az országos levegőterhelés-csökkentési program mezőgazdasági alprogramja. Nemzetközi egyezmények és az EU jogszabályai is kötelezik Magyarországot arra, hogy csökkentse a levegőbe kerülő ammónia mennyiségét. Ebben az akciótervben a mezőgazdaságot érintő intézkedéseket részletezzük, amelyekkel megfelelünk a 2020-ra, illetve 2030-ra teljesítendő nemzetközi kötelezettségeknek. **A Magyarország részére megállapított csökkentési kötelezettség a 2005-ös szint 10%-kal történő csökkentése 2020-ra, és 32%-kal történő csökkentése 2030-ra.** 2016-ban a teljes ammónia emisszió 87kt volt (ennek 80%-a az állattenyésztésből, 20%-a növénytermesztésből (műtrágyák) származott), amely 42%-kal alacsonyabb, az 1990. évinél. A jelenleg érvényes kibocsátási küszöb 90kt, amelynél a 2016. évi kibocsátás alacsonyabb volt.

A mezőgazdaság szempontjából a legmeghatározóbb légszennyező anyagok: az ammónia (NH3), az illékony szerves vegyületek (NMVOC) és a kis szemcseméretű szállópor (PM2,5). A mezőgazdaságot érintően a legjelentősebb környezeti terheléssel az ammónia rendelkezik **(a teljes ammónia-kibocsátás 90%-áért a mezőgazdaság felel)**. A mezőgazdasági eredetű ammóniakibocsátás az 1990 és 2016 közötti időszakban 2012-ben érte el a legalacsonyabb szintjét, 70 kt-t, amely 50%-kal alacsonyabb az 1990. évi kibocsátásnál, és 13%-kal marad alatta a 2005-ös kibocsátásnak. 2009 óta azonban folyamatosan növekszik.

1. táblázat: Magyarország csökkentési kötelezettségei az Irányelv II. melléklet A. és B. táblázatai alapján (a színes sorok a mezőgazdasági kibocsátásokat jelzik)

Káros anyag	2020-as cél	2030-as cél
SO_2	46%	73%
NO_2	34%	66%
NMVOC	30%	58%
NH_3	**10%**	**32%**
$PM_{2,5}$	13%	55%